

Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om ändring i skollagen.

De lagändringar som utskottet tillstyrker innebär en utökad rätt att delta i kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Det hittillsvarande kravet på att den vuxne ska ha en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan för att ha en rätt till komvux på gymnasial nivå ska tas bort.

Vidare innebär lagändringarna en rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande behörighet till och särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan. Både när det gäller studier som ger behörighet till högskoleutbildning och när det gäller utbildning som ger behörighet till yrkeshögskoleutbildning ska rätten till utbildning gälla för vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå. I propositionen gör regeringen även bedömningen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att i vissa fall meddela föreskrifter om vilka kurser som en rätt att delta i komvux på gymnasial nivå omfattar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om uppföljning och utvärdering av reformen m.m.

I betänkandet finns två reservationer (M, SD, C, L, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:5 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux.

Fyra yrkanden i en följdmotion.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux	5
Uppföljning och utvärdering av reformen m.m.	14
Reservationer	16
1. Uppföljning och utvärdering av reformen m.m., punkt 2 (M, C, L, KD).....	16
2. Uppföljning och utvärdering av reformen m.m., punkt 2 (SD)	17
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Propositionen	18
Följdmotionen	18
Motion från allmänna motionstiden 2016/17	18
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:5.

2. **Uppföljning och utvärdering av reformen m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:834 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2016/17:3111 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkandena 1–4.

Reservation 1 (M, C, L, KD)

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 15 november 2016

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Elisabet Knutsson (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Roza Güclü Hedin (S), Maria Stockhaus (M) och Alexandra Anstrell (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2016/17:5 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux, en följdmotion som väckts med anledning av propositionen och en motion från allmänna motionstiden 2016/17. En redovisning av förslaget till riksdagsbeslut i propositionen respektive motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

Lagrådet har yttrat sig över förslaget och haft vissa synpunkter.

Regeringen har enligt propositionen i förhållande till lagrådsremissens lagförslag gjort vissa ändringar i 20 kap. 19 d och 21 §§ skollagen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en utökad rätt att delta i kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Det hittillsvarande kravet tas bort, nämligen att den vuxne ska ha en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan för att ha rätt till komvux på gymnasial nivå.

Det föreslås också en rätt att delta i komvux på sådan nivå i syfte att uppnå grundläggande behörighet till och särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan. Både när det gäller studier som ger behörighet till högskoleutbildning och när det gäller utbildning som ger behörighet till yrkeshögskoleutbildning ska rätten till utbildning gälla för vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå. Vidare föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att i vissa fall meddela föreskrifter om vilka kurser som en rätt att delta i komvux på gymnasial nivå omfattar.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Utskottets överväganden

Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen som innebär en utökad rätt att delta i kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå för att uppnå behörighet till högskola och yrkeshögskola. Både när det gäller studier som ger behörighet till högskoleutbildning och när det gäller utbildning som ger behörighet till yrkeshögskoleutbildning ska rätten till utbildning gälla för vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå. Kravet på att den vuxne ska ha en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan för att ha en rätt till komvux tas bort.

Propositionen

Bakgrund

Kommunerna har i dag enligt skollagen en skyldighet att erbjuda komvux på gymnasial nivå. Hemkommunen ansvarar för att vuxna som har rätt att delta i sådan komvux och önskar delta i den också får det. Vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå och som har en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan, men som inte har uppnått grundläggande behörighet till högskolestudier, har rätt att delta i komvux på gymnasial nivå för att uppnå en sådan behörighet. Kommunerna ska därutöver sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Tillgången till komvux på gymnasial nivå varierar dock mellan kommunerna. Även om de flesta kommuner erbjuder komvux som syftar till att individen ska uppnå behörighet till eftergymnasiala studier är det i dag ingen självklarhet. Möjligheten att delta i komvux för att uppnå sådan behörighet kan bero på i vilken kommun individen bor. Enstaka kommuner bedömer att de inte har möjlighet att möta sådana behov hos invånarna medan många erbjuder komvux åt alla som saknar behörighet till eftergymnasial utbildning. Ett exempel på en grupp som har sämre tillgång till komvux på gymnasial nivå är de som har fullföljt utbildning inom gymnasieskolan, t.ex. på ett högskoleförberedande program, men är i behov av ytterligare kurser för att uppnå behörighet till utbildning inom högskolan eller yrkeshögskolan. Dessa personer är i dag inte prioriterade vid urval till komvux på gymnasial nivå och i vissa kommuner är det därför inte säkert att de antas till sådan utbildning, trots att de behöver utbildningen för att få behörighet till eftergymnasiala studier. I enstaka kommuner tycks dörren till komvux vara

helt stängd för dem som redan har en genomgången gymnasieskoleutbildning. Dessa sökande har ofta en svag ställning på arbetsmarknaden, då en gymnasial utbildning många gånger inte räcker till arbete. Samtidigt är deras möjligheter till vidare studier begränsade. Bristande tillgång till behörighetsgivande utbildning inom komvux skapar på så sätt återvändsgränder i utbildningssystemet.

Vuxenutbildningen har vidare fått en allt viktigare uppgift när det gäller etableringen av utrikes födda. En allt större andel elever inom komvux på gymnasial nivå är utrikes födda och andelen ökar i stort sett varje år. Förra året ansökte ett stort antal människor på flykt om asyl i Sverige. Det är mycket sannolikt att såväl andelen utrikes födda som det totala antalet sökande till komvux kommer att öka inom ett par år. Det finns därför ett behov av att satsa på komvux för att säkerställa tillgången till utbildning både för nyanlända och för andra elevgrupper i behov av komvux.

En rätt till komvux i syfte att uppnå grundläggande behörighet

Regeringen föreslår att alla vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå och som saknar grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller till utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå sådan behörighet.

Vuxnas tillgång till vuxenutbildning behöver stärkas

Regeringen framhåller i skälen för förslaget att Sverige i internationell jämförelse har en mycket väl utbyggd vuxenutbildning. Vuxenutbildningen ger många vuxna som av olika skäl aldrig fullföljt gymnasieskolan en andra chans. För andra innebär vuxenutbildningen en möjlighet att skola om sig, vilket kan vara avgörande inte minst för dem som mist sitt arbete. Vuxenutbildning kan även vara avgörande för dem som aldrig lyckats etablera sig på arbetsmarknaden, trots en fullföljd gymnasieutbildning. Motsvarande möjlighet att skola om sig som vuxen saknas i de flesta andra länder.

Trots den relativt väl utbyggda vuxenutbildningen finns det enligt regeringen vuxna som fastnar i återvändsgränder i utbildningssystemet, utan möjlighet till vidare utbildning och med små chanser att etablera sig på arbetsmarknaden. Enligt regeringen behöver individers tillgång till vuxenutbildning därför förstärkas. Nuvarande begränsade rätt till komvux har negativa konsekvenser för dem som behöver komplettera sina studier för att bli behöriga till högre utbildning. För den enskilde kan i nuläget den enda utvägen vara att ansöka om bedömning av reell kompetens. En utökad rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux är därför enligt regeringens mening nödvändig för att i högre grad tillgodose samhällets och individens behov. En vuxen som är behörig att delta i komvux på gymnasial nivå men som inte har uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå bör därför ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå

i syfte att uppnå sådan behörighet. En sådan rätt skulle också innebära en mer likvärdig tillgång till vuxenutbildning över hela landet.

Vuxnas möjlighet att få behörighet till en utbildning inom yrkeshögskolan kan inte enligt regeringen anses vara mindre viktig än möjligheten att få behörighet till högskolan. Efterfrågan på kvalificerad arbetskraft är hög inom stora delar av arbetslivet och utbildningarna inom yrkeshögskolan.

Regeringen anser att det finns en risk för undanträngningseffekter för målgruppen för särskild utbildning för vuxna (särvux) på gymnasial nivå då denna framöver är den enda målgrupp som inte omfattas av rättighetsreformen. Regeringen ser ett behov av en mer genomgripande översyn av skolformen särvux. Särvux har endast i mindre omfattning omfattats av de senare årens reformer av vuxenutbildningen. En sådan översyn bör enligt regeringen även innefatta tillgången till särvux på gymnasial nivå för dem som behöver sådan utbildning.

Det bör inte införas någon åldersgräns för rättigheten

Regeringen anför att det i promemorian Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särvux (Ds 2009:20) presenterades ett alternativt förslag med en åldersbegränsning av rätten till gymnasial komvux för att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning; ett förslag som inte har lett till lagstiftning. Rättigheten skulle enligt detta alternativ begränsas till att endast omfatta personer över 25 år. Syftet med begränsningen var att rätten inte skulle påverka genomströmningen i gymnasieskolan negativt.

När promemorian remissbehandlades var dock majoriteten av remissinstanserna negativa till detta alternativ. En sådan begränsning skulle enligt flera remissinstanser riskera att försämra möjligheterna till utbildning för ungdomar under 25 år. Unga är en grupp som ofta har ett stort behov av utbildning på gymnasial nivå, inte minst då arbetslösheten bland unga utan fullföljd gymnasieutbildning är hög. År 2015 låg arbetslösheten bland ungdomar i åldern 20–24 år på 36 procent. Ju längre tid en individ stått utanför arbetsmarknaden, desto svårare är det för individen att komma in och etablera sig på arbetsmarknaden. Därför bedömer regeringen att det inte bör införas någon nedre åldersgräns för en rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux, utöver den vanliga åldersgränsen på 20 år som gäller för komvux på både grundläggande och gymnasial nivå.

Regeringen anser inte att rätten till gymnasial vuxenutbildning och gymnasiala yrkesutbildningar ska upphöra vid uppnådd pensionsålder. Äldre kan ha stort behov av vuxenutbildning, även om arbetsmarknadsperspektivet har försvunnit. Detta gäller inte minst äldre nyanlända som kan vara i behov av vuxenutbildning för att integreras i det svenska samhället. Antalet äldre elever inom vuxenutbildning är i dag dessutom förhållandevis litet.

Det bör inte ställas andra villkor utöver de vanliga behörighetsvillkoren och kravet på avsaknad av grundläggande behörighet

Regeringen bedömer att det inte heller bör ställas några andra villkor för rätten till utbildning inom komvux på gymnasial nivå, utöver att den sökande ska uppfylla de allmänna behörighetsvillkoren för utbildningen och inte ha uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller till utbildning inom yrkeshögskolan. Ytterligare villkor skulle riskera att stänga ute vuxna i behov av utbildning för att uppnå sådan behörighet. Av det skälet bör även det nuvarande villkoret för en rätt till komvux på gymnasial nivå tas bort, dvs. att den sökande har en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Alla vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå bör alltså ha rätt att delta i utbildningen för att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller till utbildning inom yrkeshögskolan.

En rätt till komvux i syfte att uppnå särskild behörighet eller särskilda kunskaper

Regeringen föreslår att alla vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå och som har uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare ska ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå *särskild behörighet* till sådan högskoleutbildning.

Den som har uppnått såväl grundläggande som särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare ska ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå *en eller flera andra särskilda behörigheter* till sådan högskoleutbildning. Den sistnämnda rättigheten ska dock endast avse en sådan behörighetsgivande utbildning åt gången.

Alla vuxna som är behöriga att delta i komvux på gymnasial nivå och som har uppnått grundläggande behörighet till utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppfylla *krav på särskilda kunskaper* för utbildning inom yrkeshögskolan. Den som har uppnått grundläggande behörighet till utbildning inom yrkeshögskolan och som uppfyller krav på särskilda kunskaper för en sådan utbildning ska ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppfylla krav på *särskilda kunskaper för en eller flera andra utbildningar* inom yrkeshögskolan. Den sistnämnda rättigheten ska dock endast avse en sådan behörighetsgivande utbildning åt gången.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka kurser som omfattas av rätten att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå särskild behörighet eller särskilda kunskaper.

Grundläggande behörighet till högskoleutbildning eller yrkeshögskoleutbildning räcker ofta inte för att få studera på högskolan eller yrkeshögskolan

I skälen för förslaget anför regeringen att det behöver finnas en rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Detsamma gäller för sådan utbildning inom komvux som syftar till att eleven ska uppnå särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan.

En stärkt rätt till behörighetsgivande utbildning bidrar på längre sikt också till en ökad förutsägbarhet när det gäller tillgång till vuxenutbildning. Detta kan vara viktigt t.ex. vid val av gymnasieprogram. I dag har en person som har en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan rätt att läsa in grundläggande behörighet till högskolestudier inom komvux, men inte särskild behörighet till högskolan eller kurser som ger behörighet till en yrkeshögskoleutbildning. En stärkt rätt till behörighetsgivande utbildning för vuxna kan därmed ge större trygghet för elever som väljer att läsa ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Den utökade rätten till komvux minskar risken för återvändsgränder i utbildningssystemet senare i livet som en följd av gymnasievalet.

I förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan anges att kraven på särskilda förkunskaper ska vara nödvändiga för att den studerande ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och att de får avse kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande kunskaper. Om det finns särskilda skäl får kraven även avse yrkeserfarenhet och andra kunskaper än de nyss angivna, om de har betydelse för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde som utbildningen förbereder för. Utöver krav på kunskaper får det även ställas villkor som är en förutsättning för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde som utbildningen förbereder för. Det bör enligt regeringen preciseras att den rätt som föreslås avser komvux som syftar till att eleven ska uppnå särskilda kunskaper för en utbildning inom yrkeshögskolan.

Rätten bör förenas med vissa villkor

Den föreslagna rätten till utbildning inom komvux för att uppnå särskild behörighet till högskolestudier som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare bör enligt regeringen förenas med vissa villkor. En generell rätt till komvux på gymnasial nivå för att uppnå särskild behörighet eller särskilda kunskaper skulle nämligen innebära fritt tillträde till sådana kurser i komvux för alla sökande, oavsett om de är behöriga eller inte och oavsett om de behöver kurserna för behörighet till högskole- eller yrkeshögskoleutbildning eller inte. En sådan omfattande rätt kan i vissa fall leda till ett oproportionerligt utnyttjande utan att målsättningen med reformen uppnås i motsvarande grad. Det riskerar i sin tur att bli kostnadsdrivande för kommunerna. Rätten bör därför avgränsas så att den sökande ska vara behörig att delta i komvux på gymnasial nivå. Den sökande måste också först ha uppnått grundläggande

behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller till utbildning inom yrkeshögskolan innan hon eller han får rätt till utbildning som leder till särskild behörighet eller särskilda kunskaper. Regeringen bedömer att de föreslagna inskränkningarna inte kommer att begränsa individens möjlighet att nå behörighet till högre studier.

Det bör inte begränsas hur många behörigheter en individ får läsa in

I propositionen anförs att det finns personer som redan har en eller flera särskilda behörigheter eller särskilda kunskaper men som behöver skola om sig, t.ex. för att byta yrkeskarriär. Arbetslivet förändras snabbt och en person kan behöva byta yrkesbana både en och flera gånger under sitt arbetsliv. Rätten till komvux på gymnasial nivå bör enligt regeringen därför inte begränsas till att endast omfatta en särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare eller endast omfatta särskilda kunskaper för en utbildning inom yrkeshögskolan. Den som har uppnått såväl grundläggande som särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare bör i stället ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå för att uppnå en eller flera andra särskilda behörigheter till sådan högskoleutbildning. På motsvarande sätt bör rätten till komvux för att bli behörig till yrkeshögskolan omfatta både grundläggande behörighet till yrkeshögskolan och krav på särskilda kunskaper för flera utbildningar i yrkeshögskolan. Ytterligare begränsningar av rättigheten skulle riskera att syftet med reformen, att göra högre utbildning tillgänglig för alla vuxna, inte uppnås fullt ut.

För att säkerställa att inga vuxna fastnar i återvändsgränder i utbildningssystemet bör rätten till utbildning för att uppnå särskild behörighet eller särskilda kunskaper inte begränsas till en viss studievolym eller ett visst antal särskilda behörigheter eller särskilda kunskaper för bara en viss utbildning inom yrkeshögskolan. Risken att vuxna skulle utnyttja rätten för att skaffa sig behörigheter eller kunskaper som de inte behöver bedöms vara liten. De vuxnas möjligheter att försörja sig under studietiden begränsar också deras utnyttjande av rätten. Det finns t.ex. begränsningar när det gäller hur länge en individ kan få studiestöd. Rätten till utbildning bör dock begränsas på så sätt att en vuxen endast ska ha rätt att delta i en utbildning åt gången inom komvux på gymnasial nivå för att skaffa sig särskild behörighet till högskolan eller särskilda kunskaper för en utbildning inom yrkeshögskolan. Om det trots detta skulle visa sig att rätten används av vuxna som inte behöver utbildningen för högre studier och används på ett sätt som leder till ökade kostnader och organisatoriska problem för kommunerna bör enligt regeringen ytterligare begränsningar av rätten övervägas.

Samverkan ökar kommunernas möjligheter att erbjuda ett brett utbud av utbildning

Kommunernas målsättning bör enligt regeringen liksom i dag vara att erbjuda ett brett utbud av kurser inom komvux på gymnasial nivå. Kommuner kan

också uppfylla sin skyldighet att erbjuda utbildning genom att samverka med andra kommuner. I sådana samverkansavtal kan även frågor om ersättning för utbildningen regleras. På så sätt kan även små kommuner uppfylla skollagens krav att varje kommun ska erbjuda komvux på gymnasial nivå (20 kap. 16 § och 23 kap. 8 §).

Kommunerna föreslås ha en viss valfrihet när det gäller hur rätten att läsa in grundläggande behörighet ska realiseras

Regeringen föreslår att hemkommunen ska bestämma vilken av utbildningarna som den ska erbjuda när grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller utbildning inom yrkeshögskolan kan uppnås genom olika utbildningar inom komvux på gymnasial nivå. Kommunen ska vid erbjudandet av sådan utbildning utgå från den vuxnes behov av särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare eller behov av särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan. Kommunen ska också så långt som möjligt beakta den vuxnes önskemål, tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet.

Den som har rätt att delta i komvux på gymnasial nivå ska ha rätt att delta i utbildningen i en annan kommun än sin hemkommun eller i ett landsting, om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen. Hemkommunen ska alltid åta sig att svara för kostnaderna för sådan utbildning.

En sökande som har rätt till komvux på gymnasial nivå ska tas emot till sådan utbildning. Av ett beslut om att en sökande ska tas emot ska det framgå på vilken eller vilka grunder den sökande tas emot. Om en sökande har rätt att delta i komvux på gymnasial nivå innebär ett beslut om mottagande till utbildningen att den sökande också antas till utbildningen.

Kommunernas skyldighet att erbjuda utbildning bör begränsas när det gäller utbildning i syfte att uppnå grundläggande behörighet

Regeringen anför i skälen för förslaget att kommunerna själva bör få avgöra vilka kurser som ska ingå i den enskildes rätt till grundläggande behörighet, om sådan behörighet kan uppnås genom olika utbildningar. Det innebär att en rätt till behörighetsgivande utbildning i hög grad kommer att bero på kommunernas nuvarande organisation av vuxenutbildningen. Den enskilde har i dag sällan möjlighet att välja mellan samtliga kurser som får bedrivas inom komvux på gymnasial nivå. Utbudet är i regel mer eller mindre begränsat utifrån majoritetens efterfrågan och behov. Det kan alltså innebära ett mer begränsat utbud av kurser för den enskilde. Den stora fördelen enligt regeringen är dock att det innebär en fungerande ordning som garanterar att det inte ställs orimligt höga krav på kommunerna när det gäller hur många kurser som måste erbjudas.

Regeringen anför att kommunerna kan komma att erbjuda olika utbildningar, men anser att det till viss del kan vara rimligt utifrån kommunernas olika förutsättningar och vilken utbildning som efterfrågas av

de boende i kommunen. Kommunerna har i dag och bör enligt regeringen även fortsättningsvis ha ett relativt stort mått av frihet när det gäller hur vuxenutbildningen organiseras.

I propositionen ställs frågan om huvudmannen kan anses ha uppfyllt sin skyldighet om erbjudandet endast omfattar utbildning i form av fjärrundervisning eller distansutbildning och den vuxne inte accepterar detta. Kommunen ska enligt förslaget vara skyldig att så långt som möjligt beakta den vuxnes önskemål, tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet. Regeringen anser dock inte att formerna för den utbildning som ingår i rätten till behörighetsgivande utbildning inom komvux bör regleras på annat sätt än i dag. Det följer av 20 kap. 2 § skollagen att huvudmännen ska anpassa utbildningen efter individens behov och förutsättningar. I detta ingår att beakta individens förutsättningar att delta i olika former av utbildning. Detta innebär att den sökande måste bedömas ha förutsättningar att klara av fjärrundervisning eller distansundervisning för att kommunen ska kunna erbjuda ett sådant alternativ. Om individen av något skäl inte anser sig kunna acceptera ett erbjudande om utbildning finns det inget som hindrar att han eller hon söker igen.

Kommunen bör inte ha valfrihet i fråga om utbildning i syfte att uppnå särskild behörighet

När det gäller utbildning för att uppnå särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare eller för att få särskilda kunskaper för studier inom yrkeshögskolan bör kommunerna, enligt regeringen, inte ha samma frihet att avgöra vilka kurser som ska erbjudas. Sådant behörighet eller sådana kunskaper kan nämligen till skillnad från grundläggande behörighet inte uppnås genom olika kombinationer av kurser. De kurser som ger särskild behörighet eller särskilda kunskaper kan inte bytas ut mot andra kurser på samma sätt som kurser som ger grundläggande behörighet. En kommun kan dock uppfylla sin skyldighet att erbjuda komvux på gymnasial nivå genom att samverka med en eller flera andra kommuner. Om kommuner samverkar med varandra och erbjuder ett gemensamt kursutbud, kan organisatoriska problem och ökade kostnader sannolikt till stora delar undvikas till följd av en rättighetsreform. För kommuner där förutsättningarna för samverkan begränsas av avståndet till närliggande kommuner kan dock rättighetsreformen innebära högre kostnader och vissa organisatoriska utmaningar.

Det bör inte införas bestämmelser om tidsgränser

Regeringen anser att en regel om en tidsgräns för kommunens skyldighet att erbjuda utbildning kan få stora kostnadsmässiga konsekvenser för kommunerna. En sådan regel bör enligt regeringen övervägas först om det kan konstateras att individerna får vänta alltför länge på den behörighetsgivande utbildning som de har rätt till. Utgångspunkten för all komvux ska dock vara

den enskildes behov. Om den enskilde har behov av att snabbt komma i utbildning ska kommunen alltså vinnlägga sig om att möta detta behov.

Rätten att delta i utbildning i en annan kommun eller ett landsting

Elever som har rätt att delta i komvux på gymnasial nivå för att uppnå grundläggande eller särskild behörighet till högskoleutbildning eller grundläggande behörighet till eller särskilda kunskaper för yrkeshögskoleutbildning bör även ha rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i en annan kommun än sin hemkommun eller i ett landsting, om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen. Motsvarande bestämmelser finns i dag när det gäller den nuvarande, mer begränsade, rätten till komvux på gymnasial nivå (20 kap. 19 § andra stycket skollagen). Rätten att delta i komvux i en annan kommun än hemkommunen eller i ett landsting gäller om hemkommunen inte själv anordnar utbildningen och inte heller erbjuder den enligt ett entreprenad- eller samverkansavtal. Enligt nuvarande bestämmelser är vidare hemkommunen i det aktuella fallet skyldig att ersätta den mottagande kommunens kostnader.

Enligt skollagen ska en ansökan om att få delta i komvux på gymnasial nivå lämnas in till den sökandes hemkommun. Om ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman ska hemkommunen dock skyndsamt skicka ansökan vidare till den huvudmannen. Till ansökan ska fogas ett yttrande där det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning. Ett yttrande behövs inte om det är onödigt med hänsyn till en tidigare överenskommelse. Ett åtagande att svara för kostnaderna ska enligt 20 kap. 21 § tredje stycket skollagen alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildning hos en annan huvudman.

Regeringen anser att den nuvarande bestämmelsen i 20 kap. 19 § andra stycket om en skyldighet för hemkommunen att svara för vissa kostnader bör ersättas av en ny bestämmelse i 20 kap. 21 § tredje stycket om att en hemkommun – utöver skyldigheten att alltid lämna ett åtagande att svara för kostnaderna om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildning hos en annan huvudman – alltid ska lämna ett åtagande att svara för kostnaderna om den sökande har rätt till utbildning.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 januari 2017. Regeringen konstaterar att Skolinspektionen och Skolväsendets överklagandenämnd påpekar att ikraftträdandet kan behöva tidigareläggas. Nämnden noterar att exempelvis antagningsbeslut som avser kurser som påbörjas efter årsskiftet 2017 kan behöva fattas före den 1 januari 2017. Även Skolinspektionen uppmärksammar att vissa beslut på lokal nivå om antagning som avser kurser som påbörjas efter årsskiftet 2017 sannolikt behöver fattas under föregående höst. Det kan således enligt myndigheten bli en viss förskjutning av ansökningsförfaranden m.m. utifrån den nya lagstiftningen.

Regeringen noterar att ändringar behöver göras i skollagen för att de förslag som lämnas i propositionen ska kunna genomföras. Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2017. Det ligger enligt regeringen i sakens natur att de nya bestämmelserna om rätt till komvux inte kan tillämpas retroaktivt. Bestämmelserna kommer att bli tillämpliga på antagning som sker efter ikraftträdandet. Regeringen anser därför inte att det finns något behov av övergångsbestämmelser och lämnar inte något sådant förslag.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottet är en högre utbildning i många fall en förutsättning för att få ett jobb. Därför behöver de som inte har en fullständig gymnasieutbildning, som är arbetslösa eller som har sämre förutsättningar på arbetsmarknaden få möjlighet att fullfölja eller komplettera en gymnasieutbildning för att kunna läsa vidare. Vuxenutbildningen ska också finnas för yrkesverksamma som vill gå vidare och höja sin kompetens. Det kan t.ex. vara fråga om personer med en teoretisk bakgrund som vill studera inom yrkeshögskolan. Utskottet välkomnar regeringens proposition som innebär att fler vuxna får rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux. På så sätt får många möjlighet att förbättra sin position på arbetsmarknaden och likvärdigheten kan stärkas när det gäller tillgång till utbildning, oavsett vilken kommun en person bor i. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens proposition.

Utskottet övergår nu till att i nästa avsnitt behandla de motionsyrkanden som innehåller begäran om tillkännagivanden med anledning av propositionen.

Uppföljning och utvärdering av reformen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om uppföljning och utvärdering av reformen m.m.

Jämför reservationerna 1 (M, C, L, KD) och 2 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3111 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 1 begärs att förslaget effekter på genomströmningen i gymnasieskolan utreds. Motionärerna framhåller att det är viktigt att både ungdomar och vuxna får en andra chans att fullfölja och komplettera sin utbildning. Samtidigt bör utgångspunkten även i fortsättningen vara att elever i första hand så långt det är möjligt ska nå den behörighet de behöver inom ordinarie gymnasieutbildning. Motionärerna begär vidare att regeringen snarast initierar en översyn av särsvux på gymnasial nivå (yrkande 2). Det är enligt motionärerna viktigt att studenter inom särsvux på gymnasial nivå inte drabbas

av undanträngningseffekter. Dessutom begärs ett tillkännagivande om rätt att läsa in särskild behörighet till högskoleutbildning (yrkande 3). Motionärerna poängterar att det är viktigt att kommunen i sin strävan att erbjuda alla elever rätt att läsa in särskild behörighet alltid utgår från elevens egna önskemål. Vad som är bäst för varje enskild individ bör bestämmas av studenten själv i samråd med en studie- och yrkesvägledare. Vidare begär motionärerna ett tillkännagivande om övergångsbestämmelser och om vikten av att följa upp och utvärdera reformen (yrkande 4). Regeringen bör fatta beslut om att inom en lämplig tid följa upp och utvärdera reformen för att kunna bedöma om reformen har fått önskvärda resultat och för att åtgärda eventuella brister som kan ha kommit fram.

I kommittémotion 2016/17:834 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att kommunal vuxenutbildning ska vara väl utbyggd och erbjuda ungdomar en reell möjlighet att vid behov läsa in ämnen för att kunna omskola sig och studera inom den högre utbildningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet förutsätter att regeringen inom en lämplig tid kommer att besluta att följa upp och utvärdera reformen om rätten till behörighetsgivande utbildning inom komvux för att kunna bedöma om den har fått önskvärda resultat och för att åtgärda eventuella brister. Utskottet delar regeringens bedömning att det finns ett särskilt stort behov av en genomgripande översyn av särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå (sär vux) och förutsätter att en sådan översyn initieras skyndsamt. Utskottet påpekar vidare vikten av en väl organiserad och tillgänglig studie- och yrkesvägledning när den utökade rätten till komvux på gymnasial nivå införs eftersom eleverna inom vuxenutbildningen har mycket varierande erfarenheter och utbildningsbakgrund. Någon åtgärd från riksdagen är inte nödvändig med anledning av motionerna 2016/17:834 (SD) yrkande 5 och 2016/17:3111 (L, M, C, KD) yrkandena 1–4. Motionsyrkandena avstyrks.

Reservationer

1. Uppföljning och utvärdering av reformen m.m., punkt 2 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Erik Bengtzboe (M), Annika Eclund (KD), Maria Stockhaus (M) och Alexandra Anstrell (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3111 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkandena 1–3, bifaller delvis motion

2016/17:3111 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 4 och avslår motion

2016/17:834 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

I propositionen skriver regeringen att det inte ska finnas någon nedre åldersgräns för rättigheten att börja behörighetsgivande utbildning inom komvux. Flera remissinstanser är dock av en annan uppfattning. Exempelvis för Skolverket, Danderyds kommun och Umeå kommun pågår ett resonemang kring förslagens påverkan på genomströmningen i gymnasieskolan. Vi anser att regeringen bör överväga att i den uppföljning och utredning av reformen som vi föreslår också utreda vilka effekter förändringen får på genomströmningen i gymnasiet. Det är viktigt att både ungdomar och vuxna får en andra chans att fullfölja och komplettera sin utbildning. Samtidigt bör utgångspunkten även i fortsättningen vara att elever i första hand så långt det är möjligt ska nå den behörighet de behöver inom ordinarie gymnasieutbildning.

Vidare noterar Skolverket och Skolinspektionen i sina remissyttranden att särvux på gymnasial nivå inte omfattas av förslaget om rätt till grundläggande behörighet till yrkeshögskolan och ser en risk för undanträngningseffekter för målgruppen för särvux på gymnasial nivå då denna framöver är den enda målgrupp som inte omfattas av rättighetsreformen. Regeringen önskar se en mer genomgripande översyn av skolformen särvux som innefattar tillgång till särvux på gymnasial nivå för dem som behöver sådan utbildning. Vi anser att

regeringen bör initiera en sådan översyn snarast. Det är viktigt att studenter inom särvox på gymnasial nivå inte drabbas av undanträngningseffekter.

Regeringen föreslår att kommunerna när de erbjuder utbildning för grundläggande behörighet ska vara skyldiga att utgå från den vuxnes behov av särskild behörighet till högskoleutbildning eller av särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan. Vi anser i likhet med regeringen att det är viktigt att alla som vill ska ha rätt att läsa in den särskilda behörighet de kan vara i behov av för att kunna antas till studier på högskola eller yrkeshögskola. Vi vill dock poängtera att det är viktigt att kommunen i sin strävan att erbjuda alla individer rätt att läsa in särskild behörighet alltid utgår från individens egna önskemål. Vad som är bäst för varje enskild individ bör bestämmas av individen själv i samråd med en studie- och yrkesvägledare.

Vi anser också att regeringen bör fatta beslut om att inom en lämplig tid följa upp och utvärdera reformen för att kunna bedöma om reformen har fått önskvärda resultat och för att åtgärda eventuella brister som kan ha kommit fram.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Uppföljning och utvärdering av reformen m.m., punkt 2 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:834 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5 och avslår motion

2016/17:3111 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Gymnasieskolans uppdelning mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram kräver en väl utbyggd vuxenutbildning. Komvux (och folkhögskolorna) är ett viktigt redskap för att säkerställa att vi har en utbildad befolkning som motsvarar de krav och önskemål som arbetsgivarna ställer. Vuxenutbildningen bör erbjuda våra ungdomar en reell möjlighet att vid behov läsa in ämnen för att kunna omskola sig och studera inom den högre utbildningen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:5 Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Följdmotionen

2016/17:3111 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förslagets effekter på genomströmningen i gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av särvtux på gymnasial nivå och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätt att läsa in särskild behörighet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om övergångsbestämmelser och vikten av att följa upp och utvärdera reformen och tillkännager detta för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:834 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunal vuxenutbildning ska vara väl utbyggd och erbjuda våra ungdomar en reell möjlighet att vid behov läsa in ämnen för att kunna sadla om och välja en väg inom högre utbildning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800) dels att 20 kap. 16, 19 och 21–23 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas fem nya paragrafer, 20 kap. 19 a–19 e §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***20 kap.**

16 §

Varje kommun ska erbjuda utbildning på gymnasial nivå. Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 19 § har rätt att delta i en utbildning och önskar delta i den, också får det. Kommunerna ska sträva efter att därutöver erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Varje kommun ska erbjuda utbildning på gymnasial nivå. Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i en utbildning och önskar delta i den, också får det. Kommunerna ska sträva efter att därutöver erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

19 §

En vuxen som är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 20 § och som har en examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan enligt 16 kap. 27 § men inte uppnått grundläggande behörighet till högskolestudier har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå en sådan behörighet.

En vuxen som är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 20 § men som inte har uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller utbildning inom yrkeshögskolan har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå sådan behörighet.

Den som har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt första stycket har rätt att delta i sådan utbildning i en annan kommun än sin hemkommun eller ett landsting om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen. I ett sådant fall är hemkommunen skyldig att ersätta den mottagande kommunens kostnader. Bestämmelserna i 15 kap. 32 § ska tillämpas när det gäller ungdomar till och med första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

19 a §

Om en vuxen är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 20 § och har uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare, har han eller hon rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå särskild behörighet till sådan högskoleutbildning.

Den som har uppnått såväl grundläggande som särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppnå en eller flera andra särskilda behörigheter till sådan högskoleutbildning. Rättigheten avser dock endast en sådan behörighetsgivande utbildning åt gången.

19 b §

Om en vuxen är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 20 § och har uppnått grundläggande behörighet till utbildning inom yrkeshögskolan, har han eller hon rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppfylla krav på särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan.

Den som har uppnått grundläggande behörighet till utbildning inom yrkeshögskolan och som uppfyller krav på särskilda kunskaper för en sådan utbildning har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå i syfte att uppfylla krav på särskilda kunskaper för en eller flera andra utbildningar inom yrkeshögskolan. Rättigheten avser dock endast en sådan behörighetsgivande utbildning åt gången.

19 c §

Om grundläggande behörighet enligt 19 § kan uppnås genom olika utbildningar på gymnasial nivå, bestämmer hemkommunen vilken av utbildningarna som den ska erbjuda. Kommunen ska då

1. utgå från den vuxnes behov av särskild behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare eller av särskilda kunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan, och

2. så långt som möjligt beakta den vuxnes önskemål, tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet.

19 d §

Den som har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i sådan utbildning i en annan kommun än sin hemkommun eller i ett landsting, om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen.

När det gäller ungdomar som har sådan rätt som avses i första stycket ska bestämmelserna i 15 kap. 32 § tillämpas till och med första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

19 e §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka kurser som omfattas av rätten att delta i utbildning enligt 19 a och 19 b §§.

21 §

En ansökan om att delta i utbildning på gymnasial nivå ska ges in till den sökandes hemkommun.

Om ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman ska hemkommunen skyndsamt sända ansökan vidare till den huvudmannen. Till ansökan ska fogas ett yttrande av vilket det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning. Ett yttrande behövs inte om det är onödigt med hänsyn till en tidigare

överenskommelse.

Åtagande att svara för kostnaderna ska alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildning hos *en annan huvudman*. Ett åtagande gäller även om den sökande därefter byter hemkommun.

Ett åtagande att svara för kostnaderna ska alltid lämnas om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §. Ett åtagande att svara för kostnaderna ska också alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildning hos den andra huvudmannen. Ett åtagande gäller även om den sökande därefter byter hemkommun.

22 §

Den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen.

Hemkommunen ska ta emot en sökande om de *behörighetsvillkor* som anges i 20 § är uppfyllda.

Hemkommunen ska ta emot en sökande om de *villkor* som anges i 20 § är uppfyllda *eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §.*

En kommun ska ta emot en *behörig* sökande från en annan kommun och ett landsting ska ta emot en *behörig* sökande, om hemkommunen har åtagit sig eller, efter överklagande enligt 28 kap. 12 §, ska åta sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning.

En kommun ska ta emot en sökande från en annan kommun och ett landsting ska ta emot en sökande, om

1. *de villkor som anges i 20 § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §, och*

2. *hemkommunen har åtagit sig eller, efter överklagande enligt 28 kap. 12 §, ska åta sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning.*

Av ett beslut om att en sökande ska tas emot ska det framgå på vilken eller vilka grunder den sökande tas emot.

23 §

Den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå beslutar om en sökande ska antas till utbildningen. *Detta gäller inte en sökande som avses i 19 §.*

Om den sökande har rätt att delta i utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b § innebär ett beslut om mottagande enligt 22 § att den sökande också antas till utbildningen. I övrigt är det den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå som beslutar om en sökande ska antas till utbildningen.

Regeringen eller den myndighet

Regeringen eller den myndighet

som regeringen bestämmer *meddelar* föreskrifter om urval bland mottagna sökande.

som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* föreskrifter om urval bland mottagna sökande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.